Citlivé hýčkání

Pružinové tlumiče se pomalu vrací do módy a zdaleka již nejsou k vidění jenom na sjezdových a freeridových mašinách. Někteří výrobci, zmiňme třeba Ghost, osazují tlumiče s pružinou na svá kola už v kategorii trail biků. Přirozeně jsme tedy byli zvědaví, co taková pružina umí nabídnout oproti vzduchu a jak velký to bude v praxi rozdíl na dobře známém biku provozovaném už nějakou dobu s tlumičem vzduchovým. A objednali jsme do testu „pružinu" Bomber CR od Marzocchi.

Když jsem vybíral nové kolo, jeden z mnoha požadavků byl tehdy i kompatibilita rámu, respektive kinematiky zadní stavby, s pružinovým tlumičem. Těm obecně vyhovuje více progresivní kinematika zadního odpružení, což má YT Jeffsy 29 CF splňuje. Pružinový tlumič se dá samozřejmě namontovat na jakýkoli rám, do něhož se vejde, ale příliš lineární kinematika by mohla mít za následek časté dorazy a obecně nevhodné fungování odpružení.

Na několika kolech s pružinou už jsem samozřejmě jel, ale nejlepší je vyměnit komponent na osobním biku, který už člověk zná. Výběr tlumiče nebyl tak jednoduchý, potřeboval jsem metrický s parametry 210×55 mm (délka×zdvih), který nemá v nabídce každý. Marzocchi ale ano, zhruba v půlce května mi dorazil model Bomber CR.

Jedná se o novinku pro letošní rok a v květnu šlo o zatím jediný tlumič v nabídce této legendární původně italské firmy, kterou nyní vlastní Fox. Měl jsem možnost kousek se svézt na biku s novou endurovou vidlicí Bomber Z1 a bylo to parádní svezení. Snad bude tlumič stejně povedený... Jeho konstrukce je velice jednoduchá, což koresponduje se současnou filozofií firmy dělat jednoduché, funkční a robustní výrobky za rozumné ceny, což dává smysl. Tlumič tak disponuje pouze nastavením odskoku a pomalé komprese a u oficiálního distributora se prodává za 8890 Kč bez pružiny, což je velice příjemná cena. Společně s tlumičem dorazila také pružina 550/2,35 (síla v librách/zdvih pružiny) od Foxu, která stojí 1440 Kč a odpovídá mým tělesným proporcím. Nakonec je potřeba ještě připočíst odpovídající vložky do ok tlumiče, v mém případě pro šroub průměru 8 mm a šířku 20 a 40 mm, což dělá dvakrát 459 Kč. Celkem tedy za celý tlumič v provozuschopném stavu zaplatíte něco přes 11 000 korun. Může se to zdát dost, ale když se podíváte na konkurenci, zjistíte, že se jedná o jeden z nejlevnějších pružinových tlumičů na trhu.

Po sestavení putoval Bomber samozřejmě na váhu, abych věděl, s kolika gramy navíc se budu muset tahat oproti „vzduchu". Kompletní tlumič váží 782 g včetně pružiny, která samotná vydá přes 400 g. Můj dosavadní vzduchový tlumič Fox DPX2 Factory zatížil váhu 441 g, skoro stejně jako samotná pružina. Hmotnost biku tedy po výměně narostla o 341 g a hmotnost celého kola se přehoupla přes 14 kg. Pro úplnost dodám, že oba tlumiče mají expanzní nádobku a měly by tedy fungovat i po delší intenzivní zátěži například v bikeparku pořád stejně. Máme tu tedy první nevýhodu pružinového tlumiče, a to je vyšší hmotnost. Ocelová pružina bude prostě vždycky těžší než stlačený vzduch.

Druhá nevýhoda je nutnost zakoupit pružinu podle svojí hmotnosti. Pokud se netrefíte, smůla, musíte si koupit jinou. Nemůžete si jako u vzduchu ladit tvrdost, jak se vám zlíbí, třeba klidně na trailu v lese jenom s vysokotlakou pumpou. Pružina se sice dá na tlumiči předepnout maticí, ale pouze ve velmi omezeném rozsahu. Při objednávání pružiny zazněly otázky nejen na mou hmotnost, ale také na původní tlumič a typ kola. Snad mi tedy bude sedět.

Výměna tlumiče proběhla bez problémů, prostě povolit dva šrouby, vyndat starý tlumič a nahradit ho novým. Dobře se to dělá v montážním stojanu, kdy je zadní kolo položené na zemi. Zabrání se tak nechtěnému pohybu a případnému kontaktu zadní stavby s rámem. Malý tip: když máte vymontovaný tlumič, je dobré si vyzkoušet, jak chodí zadní stavba bez něj. Měla by se pohybovat hladce v celém rozsahu zdvihu, neměla by nikde přidírat nebo vrzat, což ukazuje na problém s ložisky. Výrobce ještě doporučuje namontovat tlumič nejprve bez pružiny a vyzkoušet, že během zdvihu nedojde ke kolizi s rámem.

Dotáhnout šrouby momentovým klíčem, vyndat kolo ze stojanu a nasucho zkusit citlivost. A ta je už teď fantastická, prostě jiný svět. Už při položení ruky na sedlo se zadní stavba pohne. O něčem takovém si můžete se vzduchem nechat jenom zdát (a to má tlumič pouze kluzná pouzdra, která by se dala případně nahradit jehlovými ložisky, která by citlivost posunula ještě dál). Teď nastavit odskok. Mám rád, když se tlumič vrací rychleji, aby stíhal zobat rychle se opakující nerovnosti. Dobře se to zkouší třeba na schodech, a pokud to necítíte, může pomoci třeba i slow-motion video, které má dnes každý telefon. Hodně kamarádů vozí odpružení přetlumené, ale to je podle mě špatně. Dál má tlumič ještě nastavení pomalé komprese, které dokáže omezit pohupování při šlapání, zároveň ale tlumiči ubere na citlivosti, takže zatím nechávám úplně otevřeno a uvidí se, jak moc se bude otevřený tlumič při šlapání houpat.

Nasedám zkusmo na kolo, tlumič se o něco zanoří, ale na klasické měření sagu mohu zapomenout, vypadá to ale v pořádku, tvrdost pružiny mi snad bude vyhovovat. Zbývá se obléknout, naplnit Camelbak a vyrazit na první testovací jízdu.

Hned u domu to beru ze schodů, tlumič parádně zobe, aktivita je příkladná. Sjíždím z kopce na cyklostezku a mířím na oblíbené traily na Zbraslav. Znám je už nazpaměť, tak uvidíme, jak si je užiju poprvé v životě na pružině. To, že kolo je o pár deka těžší, nevnímám. Šlapu po rovném asfaltu a pozoruju tlumič, který se neustále mírně pohybuje. Není to však něco, co by obtěžovalo, bez pohledu na tlumič o tom ani nevím.

Na Zbraslavi jsem zvědavý, jak se mi pojede do prudkého kopce bez možnosti tlumič zamknout. Ten se trochu noří a pohupuje, do kopce se na tom ale vyjet dá docela v pohodě. Mohl bych si sice tlumič přiškrtit pomalou kompresí, ale tento ovládací prvek se otáčí dost ztuha (na rozdíl od odskoku), tak to neřeším a jedu s plně otevřeným chodem. Bike má naštěstí pro výjezdy příjemnou geometrii, tak se šlape docela dobře. Výhoda je, že otevřený tlumič krásně lepí kolo k zemi a trakce je tak perfektní.

Na kopci se vydýchám, nasazuju chrániče kolen a loktů a pouštím se po notoricky známém trailu dolů. Kořeny, kameny, občas skok – a tlumič je skvěle aktivní, zobe, ale do zdvihu se zbytečně nepropadá, což je příjemné. Zkusím další oblíbené místo, asi metrový drop „na placku". Jsem zvědavý, jestli půjdu na doraz. Zkouším to nakonec třikrát, ale doraz se nekoná, nebo o něm aspoň nevím. Tak to má být. Výrazná aktivita je hodně cítit i během brzdění, kdy tlumič drží kolo na zemi a mě se tak brzdí i v prudkých a rozbitých sekcích lépe. Při třetím výjezdu už mi zámek na tlumiči ani nechybí. Hlavně být zase rychle znova nahoře, abych to mohl poslat dolů a užívat si té perfektní aktivity a citlivosti.

Nyní mám tlumič na kole už dva měsíce a kousek. Projezdil jsem všechny své oblíbené traily kolem Prahy, byl na Trutnov Trails a podíval se i do Söldenu. Všechno, co jsem od pružinového tlumiče očekával, se mi potvrdilo. Jeffsy na vzduchu chodila moc pěkně, ale pružina kolo poslala o stupeň dál. Aktivita a citlivost jsou prostě jinde, to se nedá popsat, to se musí zažít. Naštěstí se dnes dá pružinový tlumič i půjčit a otestovat. Největší strach jsem měl z dorazů a chybějícího zamykání. Žádný doraz jsem ale za celou dobu ježdění nezaznamenal, možná bych tedy mohl vyzkoušet i o něco měkčí pružinu. Možná by ale pak chyběla opora ve zdvihu, která mi se stávající pružinou vyhovuje, zadní stavba se zbytečně nepropadá do zdvihu.

Pružinový tlumič vs. vzduchový

\+ znatelně větší aktivita a citlivost

– vyšší hmotnost, omezené možnosti nastavení dané limity pružiny

Na chybějící zamykání jsem zapomněl a přestal ho řešit. Výhoda je, že není potřeba myslet na to, že na kopci před sjezdem je potřeba tlumič otevřít, prostě neřešíte a jedete. A to je skvělé, vlastně úleva. Nicméně pokud bych si mohl vybrat, zamykání bych vyměnil za nastavování pomalé komprese, na které jsem za celou dosavadní dobu testu neměl potřebu sahat. Ztuha se otáčející zlaté kolečko bych tedy vyměnil za páčku se dvěma polohami: otevřeno/zavřeno. To by stačilo a výjezdy by to místy usnadnilo.

Vyšší hmotnost tlumiče jsem na kole nezaznamenal, ale pokud bych měl peníze nazbyt, přemýšlel bych o nějaké lehčí pružině, na trhu jich je dost. Případně bych do budoucna vyzkoušel lehký pružinový tlumič bez expanzní nádobky, jako dělá třeba Cane Creek.

Jsem zvědavý, jak velká to bude změna, až na kolo zase vrátím vzduch. Bojím se ale, že pružinu na svém kole už budu asi potřebovat, natolik mě okouzlila. Pokud rádi jezdíte v technickém terénu a máte doma něco mezi trail bikem a endurem a hlavní je pro vás zábava z kopce dolů, pružinu rozhodně vyzkoušejte. Rozšíříte si obzor a určitě budete překvapení, kolik aktivity a citlivosti dokáže z vašeho kola vyždímat. A o kolik více pak vyždímá vaše kolo z vás.

Text a foto: Martin Morávek

Marzocchi Bomber CR

\+ jednoduchost konstrukce, poměr ceny a výkonu, citlivost, aktivita, na testovaném kole stabilita ve zdvihu

– nemožnost uzavřít chod, ztuha se otáčející kolečko regulace pomalé komprese